

تادائو آندو

گفت وگو با دانشجو یان

www.ketab.ir

نویسنده: تادائو آندو

مترجم: نوید شیخ حسنی

انتشارات تخصصی هنر،
معماری و شهرسازی

کتابخانه کسری

آندو، تادائو، ۱۹۴۱ م.

Ando, Tadao

تادائو آندو؛ گفت و گو با دانشجویان / نویسنده تادائو آندو؛ مترجم نوید شیخ حسینی.

مشهد: کتابکده کسری، ۱۴۰۰.

۸۸ص: مصور: ۱۴×۲۱×۵/۵ س.م.

شابک:

۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۳-۴۳-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

عنوان اصلی: Kenchiku o kataru

یادداشت: کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان "Tadao Ando : conversations with students, c2012" به فارسی

برگردانده شده است.

موضوع: آندو، تادائو، ۱۹۴۱ م. -- مصاحبه‌ها

موضوع: معماران -- ژاپن -- مصاحبه‌ها

موضوع: Architects-- Japan -- Interviews

شناسه افزوده: شیخ حسینی، نوید، ۱۳۷۱ -- مترجم

رده بندی کنگره:

NA۱۵۵۹

۷۲۰/۹۲

۸۷۴۲۷۵۰

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

کتابکده تخصصی هنر، معماری و شهرسازی کسری

تادائو آندو

گفت و گو با دانشجویان

نوید شیخ حسینی

صفحه آرای و آماده سازی چاپ: لیلا کفارش زاده

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ آستان قدس رضوی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۳-۴۳-۵

انتشارات: کتابکده کسری

همراه: ۰۹۱۵ ۳۰۱۷۱۸۱

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات کتابکده کسری محفوظ است. هر گونه تصویربرداری و تکثیر اعم از نسخه‌ی کاغذی و دیجیتال و ... از تمام یا بخشی از کتاب ممنوع و موجب پیگرد قانونی است.

مقدمه مترجم

ایده‌ی ترجمه‌ی این کتاب، بعد از دیدارم با "تادائو آندو" و گفت‌وگو با ایشان در یک رویداد بین‌المللی شکل گرفت. کنفرانسی با نام "چالش"، مروری بر پروسه‌ی فکری این معمار خودآموز بود که از مهم‌ترین رویدادهای معماری و طراحی داخلی در هفته طراحی میلان در ایتالیا قلمداد می‌شود. این رویداد در یک روز آفتابی ماه آپریل سال ۲۰۱۹ در وید اصلی دانشگاه پلی‌تکنیک میلان برگزار شد و مضاف بر اختصاص سه سالن کنفرانس برای پوشش سمعی بصری، همچنان دانشجویان در راهروهای منتهی به وید اصلی برای دنبال کردن این رخداد حاضر بودند. مملو از جمعیت! به عنوان یک دانشجوی بین‌المللی ایرانی که در لیست کوتاه شرکت‌کنندگان اصلی این کنفرانس قرار داشتیم، تصمیم به انتقال محتوای این کتاب به علاقه‌مندان معماری گرفتیم. از آنجا که تادائو آندو شخصیت تأثیرگذار، متواضع و شوخ‌طبعی دارد، این کتاب، نمونه‌ای کم‌نظیر از به اشتراک‌گذاری ارزش‌های فکری او با قلمی ساده و صمیمی است. بی‌شک این کتاب در تقویت رویکردهای نظری معماری تأثیرگذار خواهد بود. این کتاب به زبان‌های بسیاری ترجمه شده و از محبوب‌ترین کتاب‌های معماری قلمداد می‌شود، از این رو امید دارم مورد استقبال علاقه‌مندان فارسی زبان نیز قرار گیرد.

آندو در سال ۱۹۴۱ در اوساکای ژاپن به دنیا آمد و از سن ۱۰ تا ۱۷ سالگی در کارگاه نجاری کار می‌کرد. وی اغلب به ساخت مدل‌های چوبی از کشتی و هواپیما می‌پرداخت، او صنعت و ساختار سنتی چوبی ژاپنی را از نجاری که کارگاه او در خیابان مقابل خانه‌شان بود، فراگرفت. آندو از سال ۱۹۶۲-۱۹۶۹، در دهه سوم زندگیش، تصمیم به یادگیری خودآموز مستقیم معماری گرفت و این تصمیمش او را به خارج از ژاپن برای مشاهده آثار دیگر معماران به اروپا، آفریقا و آمریکا برد. او معماری را با سفر و مشاهده دقیق ساختمان‌ها و مطالعه کتاب‌هایی در مورد آثار معمارانی همچون لوکوربوزیه، میس ون در روهه، آلتو، لویس رایت و لویی کان یادگرفت. آندو پیش از بازگشت به اوساکا و تأسیس دفتر معماری خود در سن ۲۸ سالگی، استادیار دانشگاه توکیو و سخنران دانشگاه‌های هاروارد و کلمبیا شده بود. او از زمان تأسیس دفتر شخصی خود در سال ۱۹۷۰ تاکنون بیش از یکصد و پنجاه پروژه معماری طراحی و اجرا کرده است که از آن میان می‌توان به موزه هنرهای معاصر فورت وورث، کلیسای نور، کلیسای روی آب و آرمانی سیلو اشاره نمود.

آندو در آثارش بر جذابیت فضا تأکید می‌کند. او اعتقاد دارد جذابیت بیش از حد فرم، می‌تواند از تأثیر فضایی کاسته و پتانسیل‌های فضایی معماری را محدود کند. به اعتقاد آندو "ارجحیت فرم به معنای ارجحیت حس بینایی در میان حواس و عدم توجه به عمق فضایی است. معتقدم معماری ساخت ساختمان نیست، بلکه خلق فضا است. همیشه سعی می‌کنم تا جای امکان از تمام عناصر مادی بکاهم تا خود فضا بتواند غنی و پویا شود".

این کتاب از پنج سخنرانی آندو در دانشکده معماری دانشگاه توکیو تشکیل شده و گنجینه‌ای است برای دوست‌داران معماری آندو به ویژه برای آشنایی با آنچه او خود از دیدگاه و تجربیاتش روایت می‌کند. در این کتاب آندو به بررسی آنچه دانشجویان در مسیر بی‌انتهای معماری با آن مواجه خواهند شد می‌پردازد، جریانات تأثیرگذاری نظیر کنش‌های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، مصرف‌گرایی، سرمایه‌داری و حوادث طبیعی مانند زلزله، طوفان و سیل که امروزه بیش از پیش شاهدش هستیم.

بخشی از ترجمه این کتاب مصادف با روزهای قرنطینه کرونا در ایتالیا بود، درست زمانی که بقا مفهوم خود را در صوری و امیدواری پیدا می‌کرد. از این رو می‌توانم این کتاب را دستاورد گذار از روزهای سخت در خانه‌ای زیر شیروانی واقع در نبش خیابان آمندولا و مارتیری در شهر کوچک لکو با پنجره‌ی کوچک سقفی که تنها چشم‌اندازش آسمانی تا ابد آبی است، بدانم.

ترجمه این کتاب را به پدر، مادر و برادرم امید، تقدیم می‌کنم، به پاس تمام آموزه‌ها و حمایت‌های دلسوزانه‌شان. همچنین، وظیفه می‌دانم در کسوت شاگردی از استاد ارجمندم سرکارخانم دکتر آویده کامرانی نهایت تقدیر و تشکر را بنمایم، چراکه همواره با لطف من را در مسیر معماری راهنمایی کرده‌اند.

نوید شیخ‌حسینی

زمستان ۱۴۰۰

Email: navidsheikhassani@gmail.com

WWW.NAVIDSHEIKHASSANI.COM

برای ارائه نظرات خود با من در تماس باشید.

IG@NAVIDSHEIKHH

فهرست

- ۷ ————— مقدمه / تادائو آندو
- ۱۰ ————— فصل اول / خاستگاه
- ۲۴ ————— فصل دوم / منطقه گرایی
- ۴۰ ————— فصل سوم / به سوی معماری زنده
- ۵۰ ————— فصل چهارم / فردیت
- ۶۲ ————— فصل پنجم / جزء و کل در معماری
- ۷۲ ————— فصل ششم / عشق به معماری
- ۸۲ ————— ضمیمه / پرسش و پاسخ

مقدمه

این کتاب در سال ۱۹۹۸ پدید آمد، یعنی وقتی که مجموعه‌ای از سخنرانی را در دانشکده معماری دانشگاه توکیو ارائه کردم.

از آن موقع به بعد، در پایان سده بیستم، جهان معماری مسیر جدیدی را برای معماری مدرن دنبال کرد. اما در این عرصه‌ی جهانی‌سازی پرشتاب، این رشته را موج قدرتمندی از تجاری‌سازی فراگرفته است.

از سوی دیگر، در حالی که بسیاری از چالش‌ها پیش روی دنیای امروز هستند - همچون شکننده بودن وضعیت جهان پیرامونی یا ضرورت تطبیق با جوامعی اطلاعات‌محور - پتانسیل‌ها برای ارائه راه‌حل‌های معمارانه برای این مسائل به طرز چشمگیری افزایش یافته‌اند، البته به لطف پیشرفت‌های فناورانه. بدین ترتیب، به احتمال زیاد معماری با شکلی به مراتب آزادتر مواجه خواهد شد.

با این همه، وقتی مصرف‌گرایی همه چیز را تعیین می‌کند، احتمالاً آزادی واقعی معماری نیز حاصل نخواهد شد. گمان می‌کنم من تنها کسی نیستم که به این جو بازی‌گونه جهان معماری کنونی بدگمان باشم، جهانی که در آن، معماران با هم رقابت می‌کنند تا افراطی‌ترین فرم‌ها را بسازند.

با افول معماری مدرن و زلزله‌ها، طوفان‌ها و سیل‌های متعددی که اخیراً در سراسر جهان رخ دادند، مسئولیت اجتماعی آنها که با معماری درگیر هستند به مراتب اهمیت بیشتری یافته است.

در ۱۱ مارس ۲۰۱۱، شمال ژاپن دچار زلزله و سونامی وحشتناکی شد. وقتی مشغول نگارش این کتاب بودم، به شدت درگیر فرایند بازسازی زلزله بزرگ هانشین - آواجی (کوبه) در سال ۱۹۹۵ بودم. گمان می‌کردم از تمامی وحشت‌های ناشی از زلزله‌ها خبر دارم اما در اشتباه بودم. زلزله ۲۰۱۱ نه تنها خانه‌ها را ویران کرد، بلکه سونامی شدید پس از آن به ساحل اقیانوس آرام حمله کرد و موجب خسارات وحشتناکی شد.

مردم، ماشین‌ها، خانه‌ها، کل شهر و همه چیز طعمه امواج شد. تنها چیزی که باقی ماند، کوهی از آوارهای مانده روی لجنزار بود.

من که در آن زمان پانصد کیلومتر دورتر از محل این ویرانی بودم، با اندوه بسیار به اهمیت خاطره و تصاویر ذهنی ما از چشم‌اندازها پی بردم. و در همان حال، بار دیگر متوجه مسئولیت اجتماعی عظیم کار خود به عنوان معمار در شکل‌دهی به این چشم‌اندازها و تصویرهای ذهنی مردم شدم.

اکنون به سختی برای بازیابی خود تلاش می‌کنیم.

ما نه تنها برای ساخت نواحی شهری ایمن تلاش می‌کنیم که آنجا مردم بتوانند بدون اضطراب زندگی کنند؛ - اکثر ساکنان کشورهای شرق اروپا پس از جنگ جهانی دوم به تدریج با صبر و حوصله درگیر بازسازی شدند، و در نهایت چشم‌اندازهای از دست رفته خود را احیا کردند. بلکه می‌کوشیم احساس زمان را به شهرهایی که گرفتار تعلیق پسا زلزله و سونامی هستند بازگردانیم.

به منظور ایجاد فرصتی برای باززنده سازی روح از دست رفته‌ی آن منطقه، من پروژه چیکون نو موری (جنگل برای آرامش ارواح مردم) را شروع کردم، که در آن به همراه قربانیان ۱۱ام مارس، با کاشت درخت، جنگلی سبز در محیطی فاجعه زده را ایجاد کنیم. این پروژه، از خانواده‌های قربانیان می‌خواهد تا با کاشت درختان جدید در احیا مجدد منطقه‌ای که به شدت دچار آسیب شده مشارکت کنند. نظیر شبکه سبز هیوگو (پروژه بزرگ مقیاس کشت درختان که برای واکنش به زلزله کوبه در سال ۱۹۹۵ ایجاد شد)، جنگلی که برای آرامش ارواح قربانیان این فاجعه طراحی شده است تا رفته رفته با بازیابی زندگی جدیدی در زمین زخمی، خاطرات منطقه‌ای از دست‌رفته را احیا کند.

امیدوارم که ایجاد این جنگل نه تنها قلب و ذهن مردم را شفا دهد، بلکه چشم‌انداز شهری را نیز بازسازی کند. به همین خاطر است که برای دستیابی به احیای بُعد معنوی آن منطقه، پیش از ساخت هر گونه سازه، می‌بایست درختان را دوباره بکاریم. معماری در آینده باید به چه شکل باشد؟

یک مسیر می‌تواند پرداختن به پتانسیل‌های گوناگون تولید فرم با استفاده از فناوری کامپیوتری باشد که بی‌وقفه در حال رشد است. اما در جهان امروز که ما بیش از هر زمان

با مشکلات پیچیده مواجه‌ایم، معماری‌ای که در انزوآ خلق شده باشد برای پرداختن به وجوه اجتماعی کاملاً ناتوان خواهد بود.

اگر بتوانیم به جامعه‌ای که با شتاب فراوان در حال تغییر است توجه کنیم و به مسئولیتی فکر کنیم که معماری بر عهده دارد، چارچوب و نقش متفاوتی برای معمار پدیدار خواهد شد.

ما باید بتوانیم ایده‌هایی مفهومی پراکنده در سراسر رشته معماری را به نحوی تولید و اجرایی کنیم تا مجدداً به شهر همچون محیطی بنگرد که در آن مردم کنار هم می‌آیند تا بتوانند در کنار یکدیگر زندگی کنند.

وقتی دست به پروژه‌ای می‌زنیم، باید عمیقاً درباره امکان‌هایی فکر کنیم که معماری می‌تواند برای آینده جامعه انسانی ایجاد کند و بیندیشیم که چگونه می‌توانیم مکان‌هایی را ایجاد کنیم که مردم بتوانند در آن امیدوارانه به زندگی ادامه دهند: این بر عهده معماری، طراحی شهری، معماری منظر و سایر رشته‌هاست. دقیقاً به این دلیل که در دوران پیچیده و دشواری زندگی می‌کنیم، باید به عقلانیتی ریشه‌دار نیز بازگردیم.

تادائو آندو

نوامبر ۲۰۱۱